AP 04 S

S.S.C. PUBLIC EXAMINATIONS, MARCH-2019

(04S) SANSKRIT (COMPOSITE) PAPER

Principles of Valuation

సాధారణ సూచనలు :

1. అసిస్టెంటు ఎగ్జామినర్ తప్పును అండర్‌లైన్ చేసి చూపవలెను.
2. కరెక్ట్ ఆన్సర్‌ను (✓) తోను. కానిచో (✗) తోను చూపవలెను.
3. తప్పునకు 1/8 చొప్పున ఒక్కొక్క ఆన్సర్‌కు మొత్తము మార్కులలో అర్థ (1/2) మార్కు కంటే ఎక్కువ తగ్గించరాదు.
4. ఒకే విధమైన తప్పులను ఒక్క తప్పుగానే లెక్కలోకి తీసికొనవలెను.
5. అసంగతము, అప్రస్తుతము, అధికము (Extra) అయిన ఆన్సర్ దగ్గర ఆయా పదములను వ్రాయవలెను.
6. అధికముగా (Extra) వ్రాసిన సమాధానమును కూడా పరిశీలించి మార్కులు వేసి, ఎక్కువ మార్కులను పొందిన వాటిని కౌంటింగ్‌లోకి తీసికొని, మిగిలిన దానిని అధికము అని వ్రాయవలెను.
7. కరెక్ట్ కాని ఆన్సరును కొట్టివేసి, మార్జిన్ లో సున్న లేదా Zero అని వ్రాయవలెను.
8. 1/8, 3/4 వంటి మార్కులను ఇయ్యరాదు.
9. పాయింట్‌ను బట్టి తగురీతిగా మార్కులను ఇయ్యవలెను.
10. పేజీవారీ, ప్రశ్నవారీ మార్కులను ఫస్ట్ పేజి పై వ్రాసి, సమానతను పరిశీలించి, రౌండ్ ఫిగర్ చేసి (In Words) అక్షరములలో వ్రాయవలెను.
11. పేజీ వారి మార్కులను కుండలీకరించవలెను. లేనిచో "NIL" అని వ్రాయవలెను.
12. విద్యార్థి స్థాయిని బట్టి ఆన్సర్‌కు మార్కులు వేయవలెను.
13. ఉత్తీర్ణతకు దగ్గరగా నున్న విద్యార్థి ఆన్సర్ షీట్‌ను మరొకమారు 'చెక్' చేసి విద్యార్థికి న్యాయము (JUSTICE) జరుగునట్లు చూడవలెను.

I. भावावगमनम् - प्रतिस्पन्दनम्

1. अधःदत्तम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां समाधानलेखनम् । 3 x 1 = 3

अ) दिलीपस्य भार्या सुदक्षिणा।

आ) वसिष्ठः राजानं कुशलम् अपृच्छत्।

इ) सुदक्षिणा अचिरात् रघुं प्रसूतवती।

2. श्लोकपूरणम् - भावलेखनम् 1 x 4 = 4

శ్లోకము పూరించుటకు – 2 మార్కులు

భావమునకు – 2 మార్కులు

श्लोकः **प्रभूतमल्पकार्यं वा यो नरः कर्तुमिच्छति ।**
सर्वारम्भेण तत्कुर्यात् सिंहादेकं प्रकीर्तितम् ॥

भावः మానవుడు ఏదైనా చిన్నపని కాని, పెద్దపని కాని చెయ్యాలనుకున్నప్పుడు తన సామర్థ్యాన్ని పూర్తిగా ఉపయోగించి ఆ పనిని మొదలు పెట్టాలి. ఈ లక్షణం సింహం నుండి మానవులు నేర్చుకోవాలి.

(अथवा)

श्लोकः **सर्वत्र नो वार्तमवेहि राजन् नाथे कुतस्त्वय्यशुभं प्रजानाम् ।**
सूर्ये तपत्यावरणाय दृष्टेः कल्पेत लोकस्य कथं तमिस्रा ॥

भावः ఓ రాజా! నీ రాజ్యపాలనలో ప్రజలందరూ క్షేమంగా ఉన్నారు. ప్రజలకు ఎటువంటి కష్టము లేదు. సూర్యుడు ప్రకాశిస్తుండగా చీకటి లోకం చూపును అడ్డుకోలేదు కదా !

II. भावव्यक्तीकरणम् - सर्जनात्मकता ।

3. अधःदत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य समाधानं लिखन्तु । 1 x 4 = 4

लोकहितं कथं करणीयम् ?

గమనిక : ఈ క్రింది అంశములు ఉపాధ్యాయులకు మార్గనిర్దేశమునకు మాత్రమే. విద్యార్థి వ్రాసిన ప్రశ్నకు సంబంధించిన అంశములకు కూడా మార్కులు ఇవ్వవలెను.

స. - లోకహితం కోరేవాళ్ళు ఎల్లప్పుడూ లోకహితం గురించి స్మరించాలి. దాని గురించే మాట్లాడాలి. అదే చేయాలి.

- లోకహితం కోసం ఐహిక సుఖాలను కోరుకోకూడదు. దుఃఖాన్ని లెక్క చేయకూడదు.
- లోకహితం కోసం అవసరమైతే పగలు రాత్రి మేలుకొని ఉండాలి.
- ప్రకృతి వైపరీత్యాలు, ప్రమాదాలు సంభవించినప్పుడు బాధితులను ఆదుకోవాలి.
- అనాథలను, అన్నార్తులను, అభాగ్యులను ఆదుకోవాలి.
- కార్యక్షేత్రంలో ఉన్న పనిని త్వరగా పూర్తి చేయాలి.
- కష్టాల పర్వతంపై సంచరించాలి.
- ఆపదలనే అరణ్యంలో తిరగాలి.

(अथवा)

वणिक्पुत्रः स्वजीवनम् इत्थं स्यादिति ज्ञानं कथं प्राप्नोदिति स्वीयवाक्यैः लिखन्तु।

గమనిక : ఈ క్రింది అంశములు ఉపాధ్యాయులకు మార్గనిర్దేశమునకు మాత్రమే. విద్యార్థి వ్రాసిన ప్రశ్నకు సంబంధించిన అంశములకు కూడా మార్కులు ఇవ్వవలెను.

* వ్యాపారి వస్తువులను కొని తెమ్మని తన కుమారునికి కొంత ధనమునిచ్చి విదేశమునకు పంపుట.
* వ్యాపారి పుత్రుడు విదేశమునకు బయలుదేరి వెళ్ళుచూ దారిలో ఉండగా చీకటిపడుట వలన అది అరణ్యం అగుటవలన సురక్షితంగా ఆ రాత్రి గడుపుటకై ఒక చెట్టు తొర్రలో కూర్చొనుట.
* ఆ చెట్టు సమీపంలో రోగంతో కదలలేని స్థితిలో ఉన్న నక్కను చూచి దానికి ఆహారము ఎలా లభిస్తుందో అని ఆలోచిస్తూ నిద్రపోవుట.

- ✻ సింహగర్జన విని మేల్కొని ఏమి జరుగునో అని గమనించుట.
- ✻ సింహము ఒక జంతువును చంపి తనకు కావలసినంత మాంసమును భుజించి వెళ్ళగా మిగిలిన మాంసమును తిని నక్క హాయిగా నిద్రించుట.
- ✻ అది చూచి వ్యాపారి పుత్రుడు ప్రాణులకు అవసరమైన సమయానికి ఆహారాన్ని దేవుడే అందిస్తున్నప్పుడు కష్టపడి పనిచేయడం వ్యర్థం అని తలచుట.
- ✻ ఈ ఆలోచన వచ్చిన వెంటనే వ్యాపారి పుత్రుడు ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళి తన తండ్రికి జరిగిన విషయమంతా చెప్పి తన ఆలోచనను తెలియజేయుట.
- ✻ వ్యాపారి తన పుత్రునితో "రోగముతో ఉన్న నక్కవలె నీవు ఇతరుల శ్రమపై ఆధారపడకూడదు. సింహము వలె స్వశక్తితో కష్టపడి సంపాదించుకొని జీవించాలి" అని ఉపదేశించుట.
- ✻ తండ్రి మాటలు విని వ్యాపారి పుత్రుడు ఇతరులపై ఆధారపడకుండా స్వశక్తితో జీవించాలనే జ్ఞానాన్ని పొందుట.

4. **अधः दत्तयोः प्रश्नयोः एकस्य प्रश्नस्य समाधानं लिखन्तु ।** 1 x 4 = 4

विवेकानन्दस्य आशयान् प्रशंसन्तः मित्राय पत्रं लिखन्तु।

గమనిక : లేఖ మూల్యాంకనమునకు అనుసరించవలసిన ముఖ్యాంశములు

1.	ప్రదేశము మరియు తేదీలకు	1/2 మా	4మా
2.	సంబోధనకు	1/2 మా	
3.	సృజనాత్మక విషయమునకు	2మా	
4.	దిగువ సంబంధ వాచకమునకు	1/2 మా	
5.	చిరునామాకు	1/2 మా	

(अथवा)

भारतदेशस्य रक्षणार्थं शिवाजीमहाराजेन कृतं प्रयत्नम् अधिकृत्य लिखन्तु।

గమనిక : ఈ క్రింది అంశములు ఉపాధ్యాయులకు మార్గనిర్దేశమునకు మాత్రమే. విద్యార్థి వ్రాసిన ప్రశ్నకు సంబంధించిన అంశములకు కూడా మార్కులు ఇవ్వవలెను.

- శివాజీ ప్రజాహితం కొరకు అనేక సంక్షేమ కార్యక్రమాలను చేపట్టుట.
- దేశరక్షణకోసం పటిష్ఠమైన చర్యలు అమలు చేయుట.
- వ్యవసాయ రంగమును ప్రోత్సహించి రైతులకు మేలు చేయుట.
- చెరువులు, బావులను తవ్వించి నీటి సమస్యను నివారించుట.
- స్త్రీలను మాతృభావనతో చూచుట. మహిళలను చులకనగా చూచేవారిని శిక్షించుట.
- పరమతసహనంతో అందరి శ్రేయస్సుకొరకై పాటు పడుట.
- ధార్మిక సంస్థలకు, మతసంస్థలకు రక్షణ కల్పించుట. వాటికి హాని కలిగించు వారిని దండించుట.
- ప్రజల అభిప్రాయాలను స్వయంగా తెలుసుకొనుటకు రాత్రివేళలందు రహస్యంగా సంచరించుట.
- గురుదేవులయిన సమర్థరామదాసు సలహాలను స్వీకరించి అమలు చేయుట.
- శత్రురాజులను తన పరాక్రమంతో ఓడించి రాజ్యాలను స్వాధీనపరచుకొనుట.
- అకుంఠితమైన దేశభక్తి కల్గి యుండుట.

III. भाषांशाः

5. **निर्देशानुसारं रेखाङ्कितपदानां समाधानलेखनम् ।** **10 x 1/2 = 5**

గమనిక : విద్యార్థులు ఈ ప్రశ్నలకు సమాధానాలను A, B, C, D రూపంలో వ్రాసిననూ, సమాధాన పదములను వ్రాసిననూ మార్కులను ఇవ్వవలెను.

(अ) B (दानी)

(आ) C (आलस्यम्)

(इ) B (निष्फलम्)

(ई) C (पर)

(उ) B (सर्व + इन्द्रियाणि)

(ऊ) B (अत्यन्तम्)

(ऋ) C (लोकाय हितम्)

(ए) B (अज्ञानम्)

(ऐ) C (हे राजन्)

(ओ) B (हसति)